

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/51/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3710200895
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2012:3710200895.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Romana Hargaša a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľa N. H. K., so sídlom v G., Y. U. XX, F.: XX XXX XXX, proti odporcom 1/ D. H., bytom W. XXX, 2/ S. E., bytom K., E. H., H.. Z. XXX/X, o zaplatenie 5.902,87 Eur, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, zo dňa 10. januára 2011, č.k. 5C/39/2010 - 145, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcom 1/, 2/ sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal proti odporcom zaplatenia sumy 5.902,87 Eur s prísl. titulom refundácie plnenia. Navrhovateľ zaviazal zaplatiť odporcom 1/, 2/ náhradu trov právneho zastúpenia a zaplateného súdneho poplatku 1.287,37 Eur a odporkyňi 1/ náhradu mzdy a cestovné náklady 654,23 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvého stupňa po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 24 ods. 2 písm. b/ , § 24 ods. 5, § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. a tiež ustanoveniami § 420 ods. 1, 3, § 427 ods. 1, § 428, § 438, § 442 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že navrhovateľ zo zákona poskytuje poistné plnenie osobe poškodenej pri prevádzke motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez zákonného zmluvného poistenia zodpovednosti. Motorové vozidlo zn. Q. D.: K. XXX M. nebolo v čase nehody dňa 19.11.2007 povinne zmluvne poistené, pretože zákonné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú týmto vozidlom zaniklo už dňa 05.11.2007. Zodpovednosť za škodu upravuje Občiansky zákonník tak, že za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a vyvolanou osobitnou povahou tejto prevádzky zodpovedá jeho prevádzateľ. V tejto veci bola prevádzateľom vozidla v čase nehody odporkyňa 1/ a to napriek tvrdeniu, že v čase nehody už previedla vozidlo na odporcu 2/ zmluvou zo dňa 17.11.2007. Z písomných dokladov poisťovne totiž vyplýva, že odporkyňa 1/ uzavrela následne ako poistník na predmetné vozidlo novú poistnú zmluvu s účinnosťou od 05.12.2007, ktorá zanikla až dňa 19.11.2008, z dôvodu zmeny držiteľa vozidla. Odporkyňa 1/ prestala byť držiteľkou, resp. prevádzkovateľkou vozidla až dňa 19.11.2008. Zodpovednosť odporkyne 1/ ako prevádzateľa vozidla je objektívna, s jedinou možnosťou deliberácie, len ak by preukázala, že škode nemohla zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. V predmetnom konaní odporkyňa deliberačné dôvody, tak, ako ich predpokladá zákon, netvrdila. Nerozporovala fakt, že dňa 19.11.2007 došlo v Rakúsku k dopravnej nehode, ani fakt, že pri nej došlo k poškodeniu vozidiel oboch účastníkov nehody. Odporcovia však v konaní tvrdili, že poškodenie vozidla rakúskeho vodiča nebolo v takom rozsahu, ako vyplýva z dokladov navrhovateľa. Aj svedkovia V. E. a V. K. potvrdili, že rakúsky vodič mal poškodený pravý predný svetlomet, pravý predný nárazník, blatník a vozidlo bolo pojazdné. Z posudku vypracovaného dňa 28.11.2007 ohľadom poškodenia vozidla vyplýva, že predmetom opravy

boli napríklad aj pravé predné a zadné dvere vozidla a iné. Na základe týchto rozporov, s poukazom na fakt, že bezprostredne po nehode nebola žiadnym z účastníkov ani úradne políciou vyhotovená relevantná a odborná fotodokumentácia, nie je možné bez ďalšieho konštatovať, že škoda, ktorú utrpel rakúsky vodič pri nehode dňa 19.11.2007, ktorej účastníkom bol aj odporca 2/, skutočne zodpovedá poškodeniu tohto vozidla, ktoré bolo ohodnotené posudkom na sumu 5.700,70 Eur. Preto súd dospel k záveru, že vo vzťahu k odporkyňi 1/ navrhovateľ nepreukázal jeden zo základných predpokladov nároku na náhradu škody v občianskom práve, a to výšku škody. Pokiaľ ide o odporcu 2/, jeho procesná obrana spočívala v námietke, že dopravnú nehodu dňa 19.11.2007 nezavinil. U odporcu 1/ tiež neboli splnené všetky zákonné predpoklady jeho zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 ods. 1 OZ, t.j. jeho protiprávny úkon, škoda, príčinná súvislosť medzi nimi a zavinenie, pretože nebolo preukázané, že by odporca 2/ zavinene svojím konaním porušil pravidlá cestnej premávky, v príčinnej súvislosti s čím by bola na motorovom vozidle tretej osoby spôsobená hmotná škoda. Navrhovateľ odvodzoval svoj nárok voči odporcovi 2/ len na základe dokladu o nehode, spísaného rakúskou políciou, na ktorej sa však nenachádza popis odporcu 2/, ani jeho spolucestujúcich a nevyplýva z neho, že by pri šetrení nehody bol prítomný tlmočník pre slovenských občanov. Na tomto doklade sa pritom nachádza len popis nehody z pohľadu oboch jej účastníkov, bez akéhokoľvek konštatovania, kto predmetnú nehodu zavinil. V likvidačnej správe navrhovateľa zo dňa 04.06.2007 sa však už uvádza, že dopravnú nehodu zavinil odporca 2/. Navrhovateľ k tomuto tvrdeniu nedoložil žiaden dôkazný prostriedok. Samotné tvrdenia oboch vodičov, zúčastnených na nehode, na doklade polície zo dňa 19.11.2007 sú rozporné a tieto rozpory neboli preukázateľne pred plnením navrhovateľa rakúskej strane nijakým spôsobom odstránené. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní nepreukázal oprávnenosť a dôvodnosť svojho nároku vo vzťahu k odporkyňi 1/, ani k odporcovi 2/. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 2 O.s.p., tak, že úspešným odporcom 1/, 2/ priznal voči navrhovateľovi ich plnú náhradu. Spoločné trovy odporcov 1/, 2/ predstavovali zaplatený súdny poplatok za odpor 354 Eur a trovy právneho zastúpenia 933,37 Eur. Okrem toho súd priznal odporkyňi 1/ aj náhradu za ušlú mzdu za jej účasť na pojednávaníach.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ, ktorý namietal, že súd prvého stupňa v náväznosti na § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Čo sa týka odporkyne 1/, stotožňujú sa so závermi súdu prvého stupňa, avšak nesúhlasia s tým, že súd voči odporkyňi 1/ žalobu zamietol z dôvodu, že navrhovateľ nepreukázal jeden zo základných predpokladov nároku na náhradu škody a to výšku škody. Súd mal k dispozícii likvidačnú správu ako dôkaz o tom, že navrhovateľ vyplatil podľa § 24 ods. 2 písm. d/ zákona č. 381/2001 Z.z. z poistného garančného fondu poistné plnenie, ktoré následne bolo vyplatené poškodenému. Čo sa týka špecifikácie výšky škody, táto bola riadne zdokumentovaná a podložená faktúrou a listinnými dôkazmi. Výška škody nebola vypočítaná navrhovateľom, ale Rakúskou národnou kanceláriou. Navrhovateľ je týmto výpočtom viazaný podľa medzinárodných smerníc. Keďže nehoda sa stala na území Rakúska, vysporiadanie nárokov sa riadilo rakúskym právom a vybavovala ho Rakúška národná kancelária. Odporkyňa 1/ tým, že prevádzkovala vozidlo bez existencie platného poistenia, hrubým spôsobom porušila nielen zákon č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu, ale aj právne predpisy Európskeho spoločenstva. Viacnásobným porušením právnych povinností odporkyňa 1/ zaťažila navrhovateľa, ktorý bol povinný škodu spôsobenú prevádzkou vozidla odporkyne 1/ refundovať. Jej pasívna legitímácia vyplýva z ust. § 427 a nasl. OZ a jej zodpovednosť je objektívna bez ohľadu na zavinenie. Čo sa týka argumentov voči odporcovi 2/, nemali dôvod spochybňovať doklady rakúskej polície. To, že sa na týchto dokladoch nenachádza podpis odporcu 2/, ani jeho spolucestujúcich, neznamená, že dopravnú nehodu nezavinili. Takto polícia postupuje aj v obdobných prípadoch. Žiadal preto, aby bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrila odporkyňa 1/, ktorá žiadala rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že je pravdou, že dňa 19.11.2007 sa stala dopravná nehoda v Rakúsku, pričom vozidlo v tom čase viedol odporca 2/, na ktorého ona osobný automobil previedla. Poukázala na tú skutočnosť, že z informácií od odporcu 2/ je zrejmé, že celý priebeh dopravnej nehody bol od počiatku vedený neštandardným spôsobom. Výsluch na polícii bol bez prizvaného tlmočníka, čím bola sťažená obrana odporcu 2/. Samotný preklad z nemeckého jazyka je nesprávny a nie je v technickom súlade s priebehom dopravnej nehody. U odporcu 2/ neboli splnené zákonné predpoklady jeho zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 ods. 1 OZ. Preto v konečnom dôsledku dospel súd k záveru, že navrhovateľ v konaní nepreukázal oprávnenosť a dôvodnosť svojho nároku vo vzťahu k odporkyňi

1/ a ani k odporcovi 2/ a preto nie je dôvod na to, aby odvolací súd zrušil pôvodný rozsudok a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. z týchto dôvodov:

Súd prvého stupňa vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, vec po právnej stránke správne posúdil a v konečnom dôsledku aj správne vo veci rozhodol.

Medzi účastníkmi bolo nesporné, že dňa 19.11.2007 došlo k dopravnej nehode na území Rakúskej republiky, kde došlo ku stretu vozidiel rakúskeho štátneho občana a slovenského štátneho občana a zároveň aj k poškodeniu oboch vozidiel pri tejto dopravnej nehode. Následne navrhovateľ vyplatil rakúskej strane škodu spôsobenú na rakúskom motorovom vozidle a uplatnil si regres proti odporcom 1/, 2/ z toho titulu, že vozidlo slovenského štátneho občana nebolo v čase dopravnej nehody zákonne poistené a to voči odporkyni 1/ z toho titulu, že táto bola v tom čase vedená ako prevádzkovateľka daného vozidla a voči odporcovi 2/ ako proti vodičovi, ktorý zaviniel dopravnú nehodu.

Vo vzťahu k odporkyni 1/ nie je daná vecná pasívna legitímácia, nakoľko táto nebola v čase dopravnej nehody prevádzkovateľkou motorového vozidla. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že táto dňa 17.11.2007 previedla kúpnu zmluvou vozidlo na odporcu 2/ a preto od tohto momentu sa stal prevádzkovateľom práve odporca 2/, ktorý mal aj právnu aj faktickú možnosť prevádzkovať motorové vozidlo. Preto bol správny postup súdu prvého stupňa, ktorý návrh voči odporkyni 1/ zamietol.

Na posúdenie daného právneho vzťahu voči odporcovi 2/ bolo potrebné v prvom rade vyriešiť otázku, aké rozhodné právo je potrebné použiť na daný skutkový stav veci. S poukazom na tú skutočnosť, že podľa článkov 2 a 5 Dohovoru o práve použiteľnom na dopravné nehody uverejnenom vo vyhláske Ministerstva zahraničných vecí č. 130/76 sa uvádza, že tento dohovor sa nevzťahuje na postih a prechod práv, týkajúcich sa poisťovateľov, je potrebné pri postihu vychádzať z ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, tak, ako správne uviedol súd prvého stupňa.

Navrhovateľ teda poskytol plnenie poškodenému v návaznosti na ustanovenie § 24 ods. 2 písm. d/ a § 24 ods. 5 zákona č. 381/2001 Z.z., s tým, že postih si uplatnil v návaznosti na § 24 ods. 7 citovaného zákona.

Na druhej strane však je nutné konštatovať, že samotný prechod práva na náhradu škody na navrhovateľa nemôže zhoršiť postavenie zodpovedného subjektu, voči ktorému poisťiteľ prechodom práva nadobudol právo na náhradu škody.

Podľa § 101 ods. 1 O.s.p. sú účastníci povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíše všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a najmä, že dbajú na pokyny súdu. Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Účastník má povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Následky, spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia, nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nespĺnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ účastník konania nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jeho neprospech.

V preskúmvanej veci nebolo sporné, v čom spočíva poisťná udalosť, kedy k nej došlo, avšak bolo sporné, kto zodpovedá za spôsobenú škodu a či škoda, aká bola vyplatená zo strany navrhovateľa poškodenému, bola primeraná. Spochybnené takto bolo nielen vyplatenie poisťného plnenia zo strany navrhovateľa (otázne bolo, kto je zodpovedný za spôsobenú škodu), avšak spochybňovaná bola aj správnosť určenia výšky poskytnutého plnenia. Zo strany odporcov 1/, 2/ boli splnené procesné povinnosti tvrdenia, ako aj preukázania tvrdení, kedy tento na svoje tvrdenia navrhoval dôkazy, ktoré súd prvého stupňa aj vykonal. Na rozdiel od navrhovateľa, ktorého obrana v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v rámci odvolania, spočívala jedine v tom, že je viazaný povinnosťou plnenia voči rakúskej strane na základe medzinárodných dohôd. Z hľadiska bremena tvrdenia však toto postačujúce nebolo.

V prejednávanej veci neprebehlo priestupkové konanie a teda nebolo možné zistiť samotné zavinenie na strane účastníkov dopravnej nehody z protokolu o jeho priebehu a to aj s poukazom na tú skutočnosť, že v prejednávanej veci preukázateľne došlo ku stretnutiu prevádzok dvoch motorových vozidiel. Preto odvolací súd považoval v celom rozsahu za dôvodnú obranu odporcu 2/, ktorý sa bránil tým v prejednávanej veci, že danú nehodu nezavinil.

Podmienku občianskoprávnej zodpovednosti podľa § 420 a nasl. OZ a podmienky, za ktorých vzniká poisťovní právo proti poistenému na náhradu čiastok, ktoré zaplatila poškodenému z titulu zákonného poistenia, je treba rozlišovať. V tomto prípade sa jedná o zvláštny postihový nárok.

Podľa § 440 OZ, kto zodpovedá za škodu, spôsobenú zavinením iného, má proti nemu postih.

Na druhej strane však podľa § 24 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z. kancelária poskytuje z poisťného garančného fondu poisťné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti za škodu.

Predpokladom plnenia kancelárie je teda tá skutočnosť, že kancelária by platila škodu poškodenému za osobu, ktorá nemá poistenie zodpovednosti za škodu, avšak kumulatívne táto osoba zároveň musí byť zodpovedná za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a na toto ustanovenie zákona naväzuje následne odsek 7 citov. zákona, kedy kancelária má právo proti tomu, kto zodpovedá za škodu, na náhradu toho, čo za neho plnila. Z tohto je potom zrejmé, že navrhovateľ má nárok si uplatniť svoj postihový nárok voči osobe nepoistenej (v tomto prípade odporcovi 2/), za predpokladu, že mu preukáže, že je tento zodpovedný za škodu.

Navrhovateľ preto neunesol dôkazné bremeno ohľadom zodpovednosti odporcu 2/ za vzniknutú škodu a preto bol v konečnom dôsledku správny postup súdu prvého stupňa, ktorý návrh ako nedôvodný zamietol.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p., kedy úspešným odporcom 1/, 2/ náhrada trov odvolacieho konania priznaná nebola, nakoľko títo si v odvolacom konaní žiadne trovy neuplatnili a zároveň z obsahu spisu im trovy odvolacieho konania nevyplývajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.